

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Postupné rozšiřování styku rodiče s dítětem ve světle aktuální judikatury

Děti často nežijí společně s oběma svými rodiči a rodinné vztahy nebývají vždy bezproblémové, mohou být z různých důvodů narušené jak mezi rodiči navzájem, tak mezi dítětem a jedním rodičem.

V rámci právní praxe se lze setkat s případy, kdy nezletilé dítě odmítá nebo není schopno udržovat kontakt s druhým rodičem, který o něj nepečuje. Typickými případy jsou odmítání kontaktu s druhým rodičem z důvodu narušení vzájemného vztahu mezi nepečujícím rodičem a dítětem, přičemž svoji roli může hrát i ovlivnění druhým rodičem, příp. nastalý konflikt mezi nepečujícím rodičem a dítětem, či také delší prodleva v kontaktu s druhým rodičem např. z důvodu jeho pobytu v zahraničí. **Jak by v takových případech měl rozhodovat soud o kontaktu s druhým rodičem?** Nakolik by soud měl vzít v potaz přání dítěte, nejlepší zájem dítěte a právo rodiče na péči o dítě?

Jak plyne z čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod „*péče o děti a jejich výchova je právem rodičů; děti mají právo na rodičovskou výchovu a péči.*“ Nejen v Listině, ale i v čl. 7 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte je **deklarováno právo obou rodičů na péči o své dítě, přičemž práva obou rodičů na péči o dítě mají stejnou relevanci a taktéž dítě má právo na péči svých rodičů v zásadě rovnocenně.** Uvedené se promítá i v nové právní úpravě, jež bude účinná **od 1.1.2026**, kdy nově budou soudy rozhodovat o péči obou rodičů.

Standardně platí, že je-li dítě svěřeno do péče jednoho z rodičů, musí být dítěti umožněno stýkat se s nepečujícím rodičem v takové míře, aby se mohl podílet na jeho výchově v zásadě stejnou měrou. V tomto směru odkazují na nález Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 4247/18 ze dne 17.5.2019, jenž stanoví: „*Je-li tedy dítě svěřeno do péče jednoho z rodičů, pak by dítěti mělo být umožněno stýkat se s druhým rodičem v takové míře, aby tato zásada[1] vycházející z ústavně zaručeného práva rodiče i dítěte podle čl. 32 odst. 4 Listiny, byla co nejvíce naplněna.*“

Právě společným trávením času s dítětem je možné upevňovat vzájemné vazby a podporovat zdravý vývoj dítěte a budovat si důvěru. „*Jakékoliv omezení podílu péče rodiče o dítě musí vždy sledovat legitimní cíl nejlepšího zájmu dítěte a být mu přiměřené*“, jak se uvádí v nálezu Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 1079/17 ze dne 26.7.2017, bod 19.

V situacích narušených či problematických vztahů mezi dítětem a jedním z rodičů soud obvykle určuje minimální rozsah styku, který dítě zvládne, přičemž vychází z výsledků rodičů, pohovoru s dítětem, stanoviska orgánu sociálně-právní ochrany dětí a velmi často také z doporučení obsažených ve znaleckém posudku nebo ve vyjádření jiného odborníka. Za předpokladu intenzivní spolupráce rodičů a dítěte s odborníky, aktivního zapojení obou rodičů a podpory dítěte pečujícím rodičem, lze obvykle po určité době konstatovat zlepšení vzájemných vztahů mezi dítětem a druhým rodičem.

Jak by však měla vypadat soudní úprava styku nepečujícího rodiče s dítětem, který byl dříve běžného rozsahu za předpokladu, že narušený vztah přetrvává?

V tomto ohledu vnímám jako precedenční letošní nález Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 894/25-2 ze

dne 30.7.2025, který se zaobírá mimo jiné i tím **„zda lze považovat za ústavně souladné výrazné omezení styku rodiče s dítětem, aniž by byl upraven výhled jeho postupného rozšiřování“**.

Skutkové okolnosti případu jsou následující:

Na základě dohody rodičů byl schválen rozsudek, jímž byla nezletilá – v době rozhodování soudů devítiletá, resp. desetiletá – svěřena do péče matky za současné úpravy styku s otcem, a to každý čtvrtek od 14:45 do 18:30 hodin a dále každý lichý týden od pátku po ukončení vyučování do bezprostředně následujícího pondělí do 8 hodin, a o prázdninách. K návrhu matky došlo pro změnu poměrů ke změně původního rozhodnutí, a to po určitou dobu na asistovaný kontakt otce s nezletilou v každém lichém kalendářním týdnu ve středu od 13:00 do 14:00 hodin do 30.6.2024, dále 1.6.2024 a 29.6.2024 vždy v čase od 14:00 do 15:00 hodin a následně od určité doby každou sudou sobotu od 14:00 do 18:00 hodin. Prvostupňový soud usoudil, že je nutné pracovat na řešení vztahu mezi rodiči, jejich výchovných postojích k nezletilé a současně **napravit vztah nezletilé k otci, která jej odmítá**, přičemž příčinou odmítání byl dle názoru soudu souhrn mnoha faktorů. Soud vnímal i absenci citové vazby nezletilé k otci pramenící také z jazykové bariéry mezi otcem a nezletilou a tím, že spolu nikdy nežili (vyjma cca 9 měsíců). Prvostupňový soud proto zvolil navykací režim zprvu v asistované formě, následně v kratším rozsahu neasistovaně za účelem navázání vztahu otce s nezletilou.

Otec se proti prvostupňovému rozsudku odvolal a odvolací soud **změnil rozsudek na asistovaný kontakt v každém kalendářním týdnu ve středu od 13:00 do 14:00 hodin**, tedy snížil rozsah otcova styku s nezletilou. Soud konstatoval, že teprve po navázání vztahu otce s nezletilou lze upravit běžný styk s otcem bez asistence a rozhodnout o nové podobě úpravy styku otce s nezletilou. Soud taktéž vzal v potaz přání nezletilé, resp. její dlouhodobě neměnný negativní postoj k otci, ani přes dosavadní odbornou pomoc. Otec nebyl se s odvolacím rozhodnutím spokojen a podal si **ústavní stížnost**.

Posouzení věci Ústavním soudem:

Ústavní soud konstatoval, že **rozsudkem odvolacího soudu došlo k porušení otcova práva na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a práva péče a výchovy dle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, pročež uvedený rozsudek zrušil**. V nálezu ÚS se podává, že *„odvolací soud porušil práva stěžovatele na péči a výchovu o dítě zaručené čl. 32 odst. 4 Listiny, neboť styk stěžovatele s nezletilou upravil ve velmi omezeném rozsahu, aniž by stanovil či alespoň naznačil konkrétní výhled (model) jeho postupného rozšiřování.^[2]“*. V předmětném nálezu se podává (bod 35), že *„Není v zájmu nezletilých dětí ani vhodné pro zlepšení vztahů v rodině, aby byli rodiče nuceni k podávání dalších a dalších návrhů, prostřednictvím nichž by se domohli důstojné realizace svých ústavních práv.“*

Je patrné, že princip konkrétního výhledu na postupné rozšiřování styku má chránit rodičovská práva, zajišťovat předvídatelnost v době budoucí a dbát na naplnění práva dítěte na kontakt s oběma rodiči.

Osobně však, vycházející z praxe, zejména u dětí s narušenými vztahy s rodičem, jejich direktivními postoji v odmítání druhého rodiče, vnímám problematičnost a úskalí požadavku na postupné rozšiřování stanovené do budoucna.

Mám za to, že stanovení výhledu či postupného rozšiřování rovnou je v takovém případě ambiciózní záležitostí, neboť nelze s jistotou predikovat vývoj narušeného vztahu a naplnit tak nejlepší zájem dítěte. Aplikační nejasností je dle mého názoru i to, zda by měl soud stanovit postupné rozšiřování přímo do výroku či postačí doporučení v rámci odůvodnění rozsudku.

Ač je záměrem nálezu jistě lepší ochrana práv rodičů, zároveň klade vyšší nároky na dokazování v řízení stran prognózy vývoje vztahu s nutností odbornějšího vhledu. Pakliže bude soud směřovat ke stanovení postupného rozšiřování může docházet k prodlevě v rozhodování z nutnosti podrobnějšího dokazování a např. znaleckého zkoumání či dalších odborných vyšetření.

I když Ústavní soud vyslovil názor, že není možné nastolit stav, kdy rodiče budou nuceni podávat další a další návrhy, však vzhledem k zásadě, že soud má rozhodovat dle stavu, který je tu ke dni rozhodování^[3] (tedy nikoliv ke stavu budoucímu), budou jistě někteří rodiče využívat ustanovení § 909 občanského zákoníku^[4], kdy je možné změnit původní rozhodnutí o poměrech k nezletilému dítěti, pokud dojde k podstatné změně poměrů - okolností, na nichž předchozí rozhodnutí spočívalo. Touto změnou může být právě podstatné zlepšení či zhoršení vztahu daného dítěte s rodičem.

Mám za to, že daný nálezu ukládá určitou podobu „plánování budoucnosti“, která však může být v rozporu s dynamickým charakterem vztahů v rámci rodiny a může vést k rigidním rozhodnutím, jež bude třeba v krátkém čase měnit.

Dlužno však dodat, že v kontextu další judikatury - **nálezu Ústavního soudu sp.zn. II. ÚS 212/25 ze dne 12.3.2025** má stanovení postupného rozšiřování své opodstatnění u dětí nízkého věku, u nichž se stanoví navykací režim a není dána zásadní negativní okolnost narušující vzájemný vztah; pak vnímám postupné rozšiřování jako přínosné a vedoucí k prohlubování vzájemného vztahu. V tomto nálezu je zdůrazněno, že soudy při stanovení navykacího režimu mají pamatovat i na úpravu cílového režimu, k němuž má dočasný režim vést.

Jak již bylo zmíněno, od 1.1.2026 vstoupí v účinnost novela občanského zákoníku v oblasti rodinného práva, upravující primárně péči obou rodičů o dítě. I když úprava styku rodiče s dítětem tak, jak ji nyní známe, nebude zachována, i za nové právní úpravy budou jistě výše diskutované nálezy relevantní a z nich plynoucí závěry použitelné při stanovení míry péče toho kterého kompetentního rodiče, neboť obdobné situace budou v praxi i nadále vznikat.

JUDr. Markéta Havlasová

PADĚRA & PARTNEŘI

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[PADĚRA & PARTNEŘI s.r.o. advokátní kancelář](#)

Svaté Anežky České 32
530 02 Pardubice

Tel.: + 420 773 240 555

E-mail: info@akprp.cz

^[1] Tedy právo obou rodičů podílet se na péči o dítě a tomu odpovídající právo dítěte na péči obou rodičů.

[2] Bod 24. nálezu II. ÚS 894/25

[3] § 154 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu

[4] Zákona č. [89/2012](#) Sb.

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)